

Nasjonalt Program for Velferdsteknologi

Gevinstrealiseringsplan for trygghets- og mestrings teknologi i Risør kommune

Innholdsfortegnelse

INTRODUKSJON	3
1. SAMMENDRAG	4
2. ENDRINGS- OG GEVINSTOVERSIKT	6
2.1 Endringer	6
2.2 Gevinster	6
2.3 Oppsummert endrings- og gevinstoversikt	9
3. GEVINSTVURDERING	11
3.1 Gevinster	11
3.2 Kostnader	13
3.3 Oppsummert gevinstvurdering	14
4. GEVINSTREALISERINGSPLAN	17

Introduksjon

Risør kommune har sammen med Østre Agder og kommunene Grimstad, Arendal og Tvedestrand fokus på digitalt tilsyn. Prosjektets navn har vært; Nattilsyn med teknologistøtte. I løpet av prosjektfasen har prosjektet endret seg fra kun å ha fokus på natt til å inkludere hele døgnet. Vi velger derfor i denne rapporten å bruke navnet digitalt tilsyn. Kommunen har fokus på at dette skal bli en integrert del av tjenestetilbudet.

Prosjektet har rettet seg spesielt mot å prøve ut tekniske løsninger for å registrere og eventuelt varsle personalet ved:

- Nattvandring: Når bruker forlater rom eller bolig nattetid.
- Fall og/eller fravær fra seng.
- Kameratilsyn

Et sentralt punkt er at løsningene skal tilpasses individuelt for hver bruker og vedkommende situasjon og behov.

Denne gevinstrealiseringsplanen er utarbeidet på tvers av involverte sektorer i kommunen og blir en viktig plan og ledelsesverktøy for å identifisere, dokumentere og vise til effekter av innføring av velferdsteknologi. Den blir et viktig verktøy i det videre arbeidet med innføring og bruk av velferdsteknologi i kommunen.

Planen er utarbeidet etter veiledning fra PA Consulting og i tett samarbeid med de andre Østre Agder - kommunene i prosjektet.

Risør kommune:

- En kystkommune og kunst og kulturby i Aust Agder med en befolkning på ca. 7000 innbyggere. Arealet er ca. 180 km².
- Antall personer over 80 år er ca 5,3% av befolkningen og framskrivninger viser en stadig økende eldre befolkning de neste årene. Dette medfører flere personer med demenssykdom og flere som har behov for helse- og omsorgstjenester fra kommunen.
- Innføring av trygghets- og mestringsteknologi er et middel for å begrense veksten i tjenestene.

Trygghets- og mestringsteknologi i Risør:

Digitalt tilsyn i sykehjem, omsorgsboliger og hjemmetjenesten

- Sengesensor
- Dørsensor
- Bevegelse sensor
- Kamera

1. Sammendrag

Dette dokumentet inneholder en gevinstrealiseringsplan for trygghets- og mestringsteknologi i Risør kommune i 2014-2017.

Det ble kartlagt gevinster knyttet til digitalt tilsyn. Planen skiller mellom gevinster knyttet til økt kvalitet, unngåtte kostnader og spart tid.

Økt kvalitet

Digitalt tilsyn gir økt trygghet og sikkerhet for brukere, pårørende og ansatte ved at de blir varslet når brukerne forlater boligen nattestid eller er lenge borte fra sengen. Ved kameraovervåking har personalet oversikt over medisinske tilstander som epileptisk aktivitet. Dette fører til at brukerne får hjelp når de trenger det og at hjemmesykepleien får frigjort tid til økt beredskap.

Unngåtte faste tilsyn på natt kan føre til at brukeren ikke blir forstyrret på natt, sover bedre og dermed får økt funksjonsevne.

Unngåtte kostnader

Bruk av digitalt tilsyn kan føre til at veksten i helse og omsorg bremses ved at ressursene brukes mer effektivt. Brukeren får tilsyn når de trenger det og ikke rutinemessig. Faste tilsynsbesøk på natt kan tas bort og oppbemanning kan unngås.

Spart tid

Ansatte sparer tid ved at de ikke trenger å kjøre lange strekninger for å sjekke at brukere sover.

Netto nåverdi er lik 7,14 mill. kr. Positiv netto nåverdi viser at de økonomiske gevinstene overstiger kostnadene i perioden 2014-2017, og at satsingen på velferdsteknologi er lønnsomt for kommunen. Forventede gevinster forsvarer investeringer i innføring av teknologi og bruk av ressurser i daglig drift.

De fleste av gevinstene kan ikke hentes fra budsjettet, men fører til unngått økning i budsjettet på sikt. En rekke gevinster er knyttet til spart tid som må omdisponeres til andre oppgaver.

Nåverdien er fordelt mellom årene på følgende måte:

- 2014: NOK 1,49 mill.
- 2015: NOK 1,75 mill.
- 2016: NOK 1,80 mill.
- 2017: NOK 2,10 mill.

Det er større usikkerhet knyttet til gevinster i 2017. Realisering av disse gevinstene forutsetter at kommunen følger utrullingsplanen i kapitlet 3.1, og gjør gode valg rundt mottakere av teknologien.

OBS! Det skal hentes inn flere tall på kostnader og gevinster, og utregningene blir oppdatert.

De forventede gevinstene antas å være betydelig høyere enn forventede kostnader da bemanning i helsetjenesten er en av de største utgiftspostene for kommunen og veksten i helsetjenesten antas å være betydelig de neste årene. Det er derfor viktig med målrettede tiltak for å begrense denne veksten. Velferdsteknologi er et viktig tiltak i denne sammenheng. For å sikre gevinster med innføring av velferdsteknologi er det viktig med forankring i ledelsen, involvering av flere deler i tjenesten, samarbeid på tvers av sektorer og vilje til å satse.

Gevinstestimatene er et potensial, ikke faktiske gevinster. Det kreves systematisk arbeid med realisering av gevinstene. Kapittel 4 angir kommunens plan for dette.

2. Endrings- og gevinstoversikt

Gjennom digitalt tilsyn får brukere som vurderes til å ha behov, installert sensorer som varsler personalet eller pårørende når bruker for eksempel forlater boligen, leilighet eller rom på institusjon nattetid eller er borte fra senga over en tidsbestemt periode. Systemet stilles inn individuelt ut fra behov hos brukeren og etter kartlegging av adferdsmønstre. Teknologien som brukes er en enkel dørsensor og sengematte eller kamerateknologi. I kommunale boliger er teknologien koblet til en lokal hub. Den lokale hubben er koplet opp i et velferdsteknologisk WLAN. De ansatte styrer teknologien gjennom en web portal, hvor serveren er plassert hos DDØ-IKT som har ansvaret for den kommunale infrastrukturen. De ansatte på jobb har tilgang til å sjekke status hos brukerne og gjøre individuelle innstillinger. Nattevaktene får SMS på tjenestetelefonen når sensorene blir utløst.

Brukeren som får denne teknologien blir nøye kartlagt ut fra behov. De som vurderes til å ha behov for denne teknologien er i hovedsak brukere med en demenssykdom/ kognitiv svikt, vandretendens og/ eller falltendens. Kamera blir installert hos noen med epilepsi, der behov for tett oppfølging av epileptisk aktivitet er nødvendig. Teknologien skal også installeres i bolig for psykisk utviklingshemmede for å sikre økt selvstendighet og hindre forstyrrelser på natt.

2.1 Endringer

Bruk av digitalt tilsyn sikrer at brukere får tilsyn ved behov og ikke ved tidsbestemte tilsynsrunder/ tilsynsbesøk. Dette innebærer

- Færre tilsynsbesøk
- Brukerne blir ikke unødig forstyrret på natt
- Nattevaktene varsles når brukere går ut på natt eller vandrer på natt, for å ivareta trygghet og sikkerhet for brukeren og andre
- Brukernes autonomi ivaretas ved at de slipper å gå inn på feil rom nattetid
- Nattevaktene kan ha full oversikt på epileptisk aktivitet

2.2 Gevinster

Endringer i tjenesten som følge av digitalt tilsyn kan føre til flere gevinster som er beskrevet under:

Unngått oppbemanning på natt

Digitalt tilsyn kan bidra til å hindre vekst i tjenestene ved at flere kan bo trygt hjemme uten at bemanningen må økes i tråd med veksten i antall brukere. Hjemmetjenesten rykker kun ut ved behov og utløsning av alarm. I omsorgsboliger har brukerne den

siste tiden et høyere omsorgsbehov og flere har en demenssykdom. Dette fører til at det blir økt behov for bemanning i disse boligene for å ta hånd om de økende behovene.

Redusert behov for faste fysiske tilsyn

Digitalt tilsyn kan føre til at vi kan redusere/fjerne faste fysiske tilsyn. Personer spesielt med en demenssykdom som bor hjemme kan ha utfordringer med vandring på natt. Flere går ut lettkledde på nattetid, noe som kan føre til utrygghet for pårørende og brukeren selv. For å sikre trygghet har hjemmetjenesten derfor tilbudt faste tilsyn til brukere på natt. Dette krever store ressurser da det kan være lange avstander og hjemmetjenesten bruker mye tid på kjøring. De vil da være mindre tilgjengelige ved uforutsette hendelser og utløsning av alarmer. Når faste fysiske tilsyn reduseres vil hjemmetjenesten derfor få mer tid til beredskap.

Riktigere bruk av ressurser - "rett hjelp til rett tid"

Ved færre faste tilsyn får hjemmetjenesten bedre tid til å ta hånd om akutte hendelser. Hjemmetjenesten står bedre rustet til å ta hånd om brukere raskt som trykker på trygghetsalarm eller der hvor sensorer blir utløst

Økt livskvalitet for brukere - bevart verdighet, økt trygghet og sikkerhet, mestring og frihet

Faste tilsyn fører i noen tilfeller til forstyrrelser av brukerne på natt. Noen brukere våkner ved disse tilsynene og vi ser at bruk av digitalt tilsyn har ført til at brukere sover bedre på natt da de ikke blir forstyrret. Dette kan føre til økt livskvalitet og følelse av bevart verdighet og mestring.. Tidligere var det flere brukere som var redde for at de skulle falle på natt mellom de faste tilsynene og at dette ikke ble oppdaget på flere timer. Nå føler flere brukere trygghet for at de får hjelp når de trenger det.

Digitalt tilsyn kan også sikre at brukere kan bo hjemme lenger og dermed oppleve mestring og frihet. Brukere med en demenssykdom som det f.eks. er fare for at vandrer ut på natt har tidligere blitt innlagt på sykehjem. Mange ønsker å bo hjemme lengst mulig, og digitalt tilsyn kan bidra til dette.

For psykisk utviklingshemmede kan behov for økt selvstendighet være viktig. Mange har personell tilstede hele døgnet for å sikre trygghet. Bruk av digitalt tilsyn hos denne brukergruppen kan gi økt selvstendighet og viktig alene-tid ved at personalet kun tilkalles ved behov og utløsning av sensorer.

Økt trygghet for pårørende

Mange pårørende er urolige for sine nærmeste som pga en demenssykdom vandrer på natt eller har risiko for fall. Digitalt tilsyn kan føre til at pårørende føler seg trygge på at sine nærmeste får hjelp når de trenger det. Flere pårørende har meldt om lettelse og bedre nattesøvn når digitalt tilsyn har blitt installert.

Bedre arbeidshverdag for ansatte - god oversikt, økt trygghet, redusert stressnivå og mer målrettet tjeneste

Digitalt tilsyn har ført til økt oversikt og trygghet for ansatte. Med en økende andel beboere med demenssykdom og vandrertendens har ansatte meldt om usikkerhet og følelse av ikke å ha oversikt over brukerne på natt. Med digitalt tilsyn til de brukerne med størst behov melder nattevaktene om en betydelig økt oversikt og trygget. De melder om at de føler mindre stress og føler tilfredshet over å kunne jobbe mer målrettet. For å ivareta veksten i behov og unngå videre oppbemanning er en forutsetning for videre gevinst at digitalt tilsyn installeres hos flere hjemmeboende brukere. I tillegg ser vi at på demensavdelingen bør digitalt tilsyn være en del av syke alarmsystemet. Dette er det lagt til rette for i utarbeidelse av infrastruktur fra IKT-DDØs side. Det betyr at vi har en teknologi som raskt kan installeres når behovet oppstår for alle som bor i kommunalt eide boliger eller på institusjon.

Forebygge og redusere konsekvenser av fall som kan føre til innleggelse på korttidsopphold og sykehusopphold (på institusjon og omsorgsboliger)

Digitalt tilsyn stilles inn individuelt slik at personalet kan få varsel raskt når personer med falltendens reiser seg fra seng eller stol. Dette har ført til at flere brukere har fått rask hjelp når de har falt, og pga at systemet kan stilles inn til å varsle når noen går ut av sengen har det også ført til unngåtte fall.

Brukere som faller, spesielt på natt kan bli liggende en stund uten at dette blir oppdaget og rask hjelp satt i gang. Brukere som blir liggende på natt kan bli kalde og få komplikasjoner. I tillegg kan årsaken til fallet være nødvendig å behandle så raskt som mulig. Digitalt tilsyn kan føre til at personer som faller blir raskt oppdaget og at riktig hjelp settes i gang for å unngå komplikasjoner.

2.3 Oppsummert endrings- og gevinstoversikt

Arbeidsprosess	Endring	Gevinst	Forutsetninger
Hjemmetjeneste, sykehjem og omsorgsboliger: Tilsyn.	Brukere får tilsyn ved behov istedenfor ved faste tidspunkter. Brukere blir ikke forstyrret og/eller vekket av unødvendige tilsynsbesøk.	<ul style="list-style-type: none"> • Unngått oppbemanning på natt • Redusert behov for faste fysiske tilsyn • Riktigere bruk av ressurser - "rett hjelp til rett tid" • Økt livskvalitet for brukere - bevart verdighet, økt trygghet og sikkerhet, mestring og frihet • Økt trygghet for pårørende • Bedre arbeidshverdag for ansatte - god oversikt, økt trygghet og sikkerhet, redusert stressnivå og mer målrettet tjeneste 	<ul style="list-style-type: none"> • Sikker og pålitelig teknologi (må tåle strømbrudd og lignende hendelser og sende varsler ved tekniske feil og tom batteri) • Kompetanseheving og holdningsarbeid hos ansatte - sikre god opplæring og gode brukermanualer • God oppfølging av brukere med holdnings- og tryggingarbeid • Forventningsavklaring og god dialog med pårørende gjennom hele pasientforløpet sikres i prosjektet "Gode pasientforløp" • Velferdsteknologiprojektet sikrer at god prosess for kartlegging av brukere og individuell tilpasning av teknologiske hjelpemidler defineres i "Gode pasientforløp". Prosessen bør understøttes av tydelige sjekklister og rollefordeling ved kartlegging. • Gode rutiner i alle ledd, tydelig rollefordeling og godt samarbeid mellom dag- og kveldsvakter og ulike enheter • Beskrivelse av innhold i tilsynsbesøk - tydelighet rundt hva man skal gjøre • Tilgjengelig teknisk bistand fra leverandører og lokale ressurspersoner • Tilgjengelig (reserve)utstyr på lager • Mulighet til å tilpasse eller flytte utstyret ved endret behov eller flytting hos brukere • Tilstrekkelig mottakskapasitet for alarmer og god responstjeneste • Teknisk overvåking av velferdsteknologi 24/7 • God back-up plan og reserveløsninger for utforsatte hendelser og teknologiske feil • God mobildekning sikres gjennom tydelige krav til leverandører av velferdsteknologi

<p>Hjemmetjeneste, sykehjem og omsorgsboliger: Håndtering av fall og hendelser.</p>	<p>Brukere får raskere hjelp ved fall og andre hendelser. Det blir hindret at de blir liggende lenge etter hendelsen. Ansatte kan redusere vandring og uroligheter i nærmiljøet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Forebygge fall som kan føre til innleggelser på korttidsopphold og sykehusopphold" • Redusere konsekvenser av fall og andre hendelser som kan føre til innleggelser på korttidsopphold og sykehusopphold • "Unngått korttidsopphold ved at brukere kan reise rett hjem etter sykehusopphold • Økt trygghet for pårørende • Økt livskvalitet for brukere - bevart verdighet, økt trygghet, mestring og frihet 	<ul style="list-style-type: none"> • Samme som for punkt 1 • God beskrivelse av bruker er dokumentert i PLO-system og er lett tilgjengelig på mobil for hjemmetjenesten • Gjennomtenkt valg av første linje for mottak av alarmer per bruker - lokalt personell, pårørende eller responscenter • Gode tekniske løsninger og rutiner for avklaring av alarmer • Tilgjengelige ressurser for rask respons • Gode nøkkelerutiner
<p>Hjemmetjeneste, sykehjem og omsorgsboliger: Dokumentasjon.</p>	<p>Tjenesten blir bedre dokumentert gjennom loggføring i administrasjonsprogrammet for sensorene.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Økt trygghet for brukere • Bedre oversikt - kan kartlegge døgnrytme, vaner og bruk av alarmen • Økt trygghet for pårørende 	<ul style="list-style-type: none"> • Samme som for punkt 1 • Gode rutiner for dokumentasjonspraksis
<p>Hjemmetjeneste, sykehjem og omsorgsboliger: Tildeling av institusjonsplass.</p>	<p>Brukere kan bo lengre hjemme under trygge forhold.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Unngåtte institusjonsplasser • Økt livskvalitet for brukere 	<p>Samme som for punkt 1</p>

3. Gevinstvurdering

Risør kommune så tidlig en stor gevinst i innføring av digitalt tilsyn. Vi har i første omgang konsentrert oss om kommunale omsorgsboliger med døgnbemanning i vår Habiliteringstjeneste og en avdeling for personer med demens på Frydenborgsenteret. I tillegg har tjenesten etter hvert blitt gitt til brukere i hjemmebaserte tjenester som bor i kommunale omsorgsboliger med tilrettelagt infrastruktur.

Tentativ plan for utrulling av trygghets- og mestringsteknologi:

Teknologi	Estimert antall brukere			
	2014	2015	2016	2017
Digitalt tilsyn Avdeling for personer med demens (32 plasser)	3	9	9	32
Digitalt tilsyn Avdeling for somatikk (24 plasser)	-	-	-	24
Digitalt tilsyn Korttids- og rehabiliteringsavdeling (7 plasser)	-	2	2	7
Digitalt tilsyn Sandnes ressurscenter (20 leiligheter + 8 avlastning)	1	9	10	12
Digitalt tilsyn Orreveien ressurscenter (15 leiligheter)	-	1	2	8
Digitalt tilsyn Hjemmesykepleien og psykisk helse (hjemmeboende)	1	0	0	10
Digitalt tilsyn Annekset hjemmesykepleien (24 leiligheter)	2	2	2	24
Totalt	7	21	25	117

3.1 Gevinster

Unngått oppbemanning på natt

Ved digitalt tilsyn reduseres behovet for vanlige tilsynsrunder på sykehjem og i omsorgsboliger med fast bemanning. Grunnlaget for denne påstanden er at vi ser at vi raskere for hjulpet de pasientene som trenger bistand av nattevakter. Enten i form av at de står opp og ikke kommer seg tilbake til sengen, eller ved at de vandre ute i avdelingen, og ikke finner tilbake til sitt rom. Noen av disse pasientene går inn på andres rom. Dette føre ofte til stor uro både hos de som får besøk, men ikke minst hos de som går inn på feil rom. Nattevandring i demensavdelingen er noe vi opplever at har økt de siste årene, og vi tror dette er en økende trend.

Unngått oppbemanning er dog vanskelig å måle da personalbehovet ikke er konstant i en avdeling for personer med demens. To nattevakter på 32 beboere er også en faktor som vanskeliggjør dette. På sykehjemmet har vi to «like» avdelinger, der vi har hatt nattilsyn på den ene avdelingen. Nattevaktene skal telle antall runder over en

periode på hver av avdelingene, og vi har lagd et tidsestimat for et år over spart tid, dette danner grunnlag for å måle gevinster på unngått oppbemanning.

I Habileringen valgte vi å kun ansette en nattevakt mot estimert to på en ny bolig der vi har installert nattilsyn. I tillegg har vi vurdert kostnadene ved fastvakt opp mot bruk av kamera tilsyn. Totalt har vi vurdert at vi burde hatt 7 nattevakter totalt mot de 4 som i dag er på jobb med teknologi. Dette er et konservativt estimat. Det er også klare gevinster ved bruk av digitalt tilsyn på dagtid, men vi har foreløpig kun vurdert gevinster på natt.

Redusert antall besøk av hjemmetjenesten

Risør kommune har gjort noen få forsøk med å ta i bruk nattilsyn i Hjemmesykepleien. Foreløpig har teknologien vi benytter ikke håndtert de nødvendige krav til informasjonssikkerhet og personvern som er anbefalt gjennom Normens veileder. Vi avventer derfor installering til vi har en ny teknologisk løsning på plass i 2017.

Forebygge og redusere konsekvenser av fall, som kan føre til innleggelse på korttidsopphold og sykehusopphold

Vi har ikke vurdert unngått fall ved bruk av teknologi, selv om tall fra Grimstad kommune antyder at dette er en gevinst. Derimot kan ting tyde på at vi har hatt gevinster på unngåtte komplikasjoner ved at fall raskere blir oppdaget. En viktig side med fall er at konsekvensene for pasienten og dermed behovet for økt pleie økes hvis pasienten blir liggende lenge før han/ hun får hjelp. I tillegg er det en del komplikasjoner med bakgrunn i årsakene til fall som kan unngås man får behandling så raskt som mulig. f.eks. hjerneslag.

Vi har ikke hatt noen kartlegging av fall til nå, men vil i løpet av sommeren etablere et fallprosjekt med to hovedmål:

1. Etablere et registreringsskjema for fall (i form av et standardisert journalnotat), der vi kartlegger alle fall i omsorg med vekt på mulig årsak, strakstiltak, fysiske, sosiale og psykiske konsekvens av fall.
2. Standardisere et fall forløp, der vi revurderer strakstiltak med fokus på forebygge psykiske, fysiske og sosiale konsekvenser av fall gjennom å benytte prinsipper for hverdagsmestring som eks, fallforebyggende tiltak, balansegruppe, trygghetsalarm, velferdsteknologi osv.

Siden vi ved å kartlegge alle fall vil sitte på data om det totale fallbildet vil vi raskt kunne se eventuelle gevinster av unngåtte fall ved at pasienter med falltendens kan få installert digitalt tilsyn.

Økt kvalitet

Digitalt tilsyn gir betydelige gevinster når det gjelder økt trygghet. Digitalt tilsyn viser seg også å gi bedre søvn med færre forstyrrelser på natt. Økt trygghet kan også bedre søvnen. Bedre søvn og økt trygghet kan igjen føre til økt livskvalitet og bedre fungering på dagtid.

Økt kvalitet er påvist gjennom tilbakemeldinger fra flere brukere, pårørende og ansatte og forskningsrapporten fra UiA. Vi ønsker i tillegg å måle økt kvalitet gjennom enkle smilefjesundersøkelser i daglig drift.

Ikke-vurderte gevinster

Bruk av digitalt tilsyn kan også ha en påvirkning på trivselen hos ansatte og ha en innvirkning på korttidsfraværet. Denne effekten er ikke tallfestet i gevinstvurderingen.

Gevinstvurderingen omfatter kun besparelser på nattilsyn. Tidsbesparelser på dag er ikke tatt med.

Ungåtte fall er heller ikke tatt med, men vil ifølge utregninger gjort i Grimstak kommune kunne gi unngåtte kostnader.

3.2 Kostnader

Investeringer

Til digitalt tilsyn i Risør kommune ble det kjøpt inn en portal løsning og tilhørende komponenter gjennom en felles FoU kontrakt i Østre Agder i 2014. Utgiftene til dette innkjøpet ble dekket av budsjett fra Østre Agder. Det er i tillegg handlet inn videobasert nattilsyn utenom denne kontrakten. Dette samt nødvendig infrastruktur er dekket over Risør kommunes investerings og driftsbudsjett.

FoU-kontrakten med leverandøren av disse løsningene gikk ut i 2015 og vi kan derfor ikke kjøpe inn mer utstyr i 2016 og 2017 gjennom denne kontrakten. Support og drift dekkes fortsatt av FoU-kontrakten.

Infrastruktur

Det har vært behov for å etablere en infrastruktur for digitalt tilsyn i kommunale bygg. Vår IKT avdeling har hatt ansvaret for dette. Det har vært nødvendig å investere i kabling, punkter, servere og lisenser for drift av disse. Vi har ikke regnet inn prosjekt/ driftskostnader for IKT ansatte i denne gevinstvurderingen.

Løpende driftskostnader

For digitalt tilsyn er det en månedlig kostnad for drift på [redacted] kr per enhet. For portalen knyttet til dette er det en årlig kostnad på [redacted]. Mer kostnader til IKT drift er ikke medregnet.

3.3 Oppsummert gevinstvurdering

Netto nåverdi er lik 7,14 mill. kr. Positiv netto nåverdi viser at de økonomiske gevinstene overstiger kostnadene i perioden 2014-2017, og at satsingen på velferdsteknologi er lønnsomt for kommunen. Forventede gevinster forsvarer investeringer i innføring av teknologi og bruk av ressurser i daglig drift.

De fleste av gevinstene kan ikke hentes fra budsjettet, men fører til unngått økning i budsjettet på sikt. En rekke gevinster er knyttet til spart tid som må omdisponeres til andre oppgaver.

Nåverdien er fordelt mellom årene på følgende måte:

- 2014: NOK 1,49 mill.
- 2015: NOK 1,75 mill.
- 2016: NOK 1,80 mill.
- 2017: NOK 2,10 mill.

Det er større usikkerhet knyttet til gevinster i 2017. Realisering av disse gevinstene forutsetter at kommunen følger utrullingsplanen i kapitlet 3.1, og gjør gode valg rundt mottakere av teknologien.

Gevinstestimaterne er et potensial, ikke faktiske gevinster. Det kreves systematisk arbeid med realisering av gevinstene. Kapittel 4 angir kommunens plan for dette.

GEVINSTER - ØKT KVALITET							
Gevinst	Resultatindikator	Nullpunkt	Målverdi	Når kvalitetsgevinster blir synlige			
				2014	2015	2016	2017
Digitalt tilsyn							
Økt livskvalitet for brukere - bevart verdighet, økt trygghet, mestring og frihet	Enkel smilefjesundersøkelse med skala 1-5	Måles kun i etterkant av tiltaket	Positivt svar på alle spørsmål			x	x
Økt trygghet for pårørende	Enkel smilefjesundersøkelse med skala 1-5	Måles kun i etterkant av tiltaket	Positivt svar på alle spørsmål			x	x
Bedre arbeidshverdag og oversikt for ansatte - økt trygghet, redusert stressnivå og mer målrettet tjeneste	Enkel smilefjesundersøkelse med skala 1-5	Måles kun i etterkant av tiltaket	Positivt svar på alle spørsmål			x	x
GEVINSTER - UNNGÅTTE KOSTNADER							

Gevinst	Resultatindikator	Nullpunkt	Målverdi	Unngåtte kostnader per år			
				2014	2015	2016	2017
Digitalt tilsyn							
Unngått oppbemanning på natt oms	Den bemanningen man ville økt med, hvis det ikke var for digitalt tilsyn	2 årsverk	2 årsverk	-	-	-	0,5 årsverk (380)
Unngått oppbemanning på natt hab	Den bemanningen man ville økt med, hvis det ikke var for digitalt tilsyn	7 nattevakt	4 nattevakt	3 årsverk (2.280)	3 årsverk (2.280)	3 årsverk (2.280)	3,5 årsverk (2.660)
Forebygge og redusere konsekvenser av fall, som kan føre til innleggelser på korttidsopphold og sykehusopphold	Antall fall per år, med og uten digitalt nattilsyn	████████	████████				
GEVINSTER - SPART TID							
Gevinst	Resultatindikator	Nullpunkt	Målverdi	Sparte årsverk per år			
				2014	2015	2016	2017
Digitalt tilsyn							
Redusert antall besøk av hjemmetjenesten	Antall besøk per uke per bruker, før og etter innvilget digitalt nattilsyn	████████	████████				
Redusert antall besøk av hjemmetjenesten	Total vedtakstid per bruker, før og etter innvilget digitalt nattilsyn	████████	████████				
KOSTNADER - INVESTERINGER							
Investering	Beskrivelse	Investeringer per år ('000 NOK)					
		2014	2015	2016	2017		
Digitalt tilsyn							
Innkjøp av kameraer og annet utstyr	████████ - per enhet * 11 og 15 * ██████████ enheter	████████	-	-	-		
Innkjøp av program for tilsyn	Investert i 2014	████████	-	-	-		
Opplæring av ansatte og brukere	3t per ansatt, til sammen 30 ansatte	12	-	-	-		
Utarbeidelse av nye rutiner og organisatoriske tilpasninger	20	180	180	180	-		
Infrastruktur	Kabling, servere, drift etc. til Nattilsyn	30	200	50	500		
KOSTNADER - LØPENDE DRIFTSKOSTNADER							
Løpende driftskostnader	Beskrivelse	Driftskostnader per år ('000 NOK)					
		2014	2015	2016	2017		
Digitalt tilsyn							
Drift av program for tilsyn		-	████████	████████	-		
Stilling for systemansvarlig	10 % stilling	-	-	-	60		
Vedlikehold og reparering	20 % stilling	-	-	-	120		

Netto nåverdi = 7,14 mill. kr

4. Gevinstrealiseringsplan

Kapitlet inneholder plan for realisering av gevinstene fra trygghets- og mestringsteknologi i Risør kommune. Kapitlet beskriver de viktigste tiltakene for å realisere gevinstene samt roller og ansvar for gevinstrealiseringsarbeidet.

Risør kommune benytter ulike verktøy til strategisk planlegging inne helse og omsorg. Grunnlaget for satsninger er forankret i kommuneplanen og omsorgsplan for tidsrommet 2010 - 2020. Tiltak som har økonomiske driftskonsekvenser eller som krever investeringer innlemmes i kommunes handlingsplan og behandles politisk i budsjettarbeidet. Det er vedtatt en kommunal satsning på digitalisering, der helse og omsorgs behov har fått stor plass.

Samveis metodikken er godt kjent i den kommunale ledelsen fra rådmann til sykepleier i pasientrettet arbeid. Som et ledd i den kompetansehevingen vi nå har fått de siste årene har Helse og omsorg ønske om å benytte gevinstkartlegging i sitt arbeid med velferdsteknologi i årene fremover.

Vi er nå inne i en anskaffelsesprosess med flere andre kommuner på Agder. Dette arbeidet ledes av Kristiansand kommune. I den sammenheng vil vi anskaffe ny teknologi for å skalere opp nattilsyn. Basert på de erfaringene vi har gjort vil vi i årene fremover nyttiggjøre oss teknologien i et mye større omfang enn vi har gjort til nå. Denne planen vil bli benyttet for å sikre gevinster i dette.

Gevinst	Tiltak for å realisere gevinsten	Frist for tiltak	Ansvarlig for tiltak	Resultatindikator	Hvordan måle og rapportere	Når gevinsten blir realisert	Hvordan gevinsten omsettes	Gevinst-ansvarlig
Unngått oppbemanning på natt	Installere nytt alarmanlegg med Nattilsyn på Frydenborgsenteret	31.12.2017	Ståle Sjaavaag	Årlig oppfølging av bemanning på natt	Enhetene følger opp bemanningen årlig	Dags dato	Bruke tid på å sikre god dokumentasjonspraksis.	Per Chr. Andersen
	Installere trygghetsteknologi i Orreveien og på Sandnes	31.12.2016	Tanja Gryting				Økt tjenestekvalitet.	
	Tilby nattilsyn i hjemmesykepleie	31.12.2016	Ståle Sjaavaag				Betjene flere brukere på samme bemanning.	
Forebygge fall og redusere konsekvensene av fall	Kartlegge fall	01.12.2016	Beate Slangsvold	Registrering av fall og påfølgende skader på omsorgsboliger for personer med og uten digitalt tilsyn	Alle fall blir kartlagt i et eget journalnotat. En ansvarlig følger opp og flytter tall over i skyggeregnskap	Første effekter 2015, full effekt 31.06.2017	Forebygging av fall og skader fører til unngåtte korttids- og sykehusopphold, og utsatt økning i tjenestebehovet på sikt.	Per Chr. Andersen
	Lage et fall-forløp	01.12.2016	Hilde Skoglund					
	Vurdere å opprette journalkode for fall	01.12.2016	Ståle Sjaavaag					
Redusert behov for faste fysiske tilsyn	Erstatte fysiske tilsyn med planlagte digitale tilsyn	01.12.2017	Avdelingsleder i samarbeid med tildelingsteam	Antall besøk og vedtakstid per uke før og etter digitalt tilsyn	Kjøre rapport i Gerica en gang i året i for	Første effekter 2015, full effekt 31.12.2018	Samme som for punkt 1.	Per Chr. Andersen
Økt livskvalitet for brukere - bevart verdighet, økt trygghet, mestring og frihet	Informasjonsbrosjyre om mulighetene ved nattilsyn ref. informasjons og opplæringsplan	01.12.2017	Beate Slangsvold	Østre Agder vi lage en felles enkel smilefjesundersøkelse for brukere, pårørende og ansatte.	Smilefjesundersøkelsen fylles ut av primærkontakt/tjenesteansvarlig på bakgrunn av en samtale med brukeren. Kjøres fortrinnsvis hvert halvår.	Første effekter 2015, full effekt 31.12.2018	Bedre helse og redusert behov for tjenester på lang sikt	Per Chr. Andersen
	Lage smilefjesundersøkelse og følge opp resultater på undersøkelsen.	01.12.2017	Prosjektgruppa Østre Agder					
Bedre arbeidshverdag og oversikt for ansatte - økt	Informasjonsbrosjyre om mulighetene ved nattilsyn ref. informasjons og opplæringsplan	01.12.2017	Beate Slangsvold	Østre Agder vi lage en felles enkel smilefjesundersøkelse for	Smilefjesundersøkelsen fylles ut av ansatte. Kjøres fortrinnsvis	Første effekter 2015, full effekt	Redusert sykefravær og bedre tjenester til brukere	Per Chr. Andersen

trygghet, redusert stressnivå og mer målrettet tjeneste	Lage smilefjesundersøkelse og følge opp resultater på undersøkelsen.	01.12.2017	Prosjektgruppa Østre Agder	brukere, pårørende og ansatte.	hvert halvår.	31.12.2018		
Økt trygghet for pårørende	Informasjonsbrosjyre om mulighetene ved nattilsyn ref. informasjons og opplæringsplan	01.12.2017	Beate Slangsvold	Indikator som følges opp i daglig drift: Østre Agder vi lage en felles enkel smilefjesundersøkelse for brukere, pårørende og ansatte.	Indikatorer som følges opp i daglig drift: Smilefjesundersøkelsen fylles ut av primærkontakt/tjenesteansvarlig på bakgrunn av en samtale med pårørende. Kjøres fortrinnsvis hvert halvår.	31.12.2018	Foresatte kan forbli ressurs for sine nærmeste over en lengre periode og utsette økning i kommunale tjenester	Per Chr. Andersen
	Lage smilefjesundersøkelse og følge opp resultater på undersøkelsen.	01.12.2017	Prosjektgruppa Østre Agder					

